Numele și prenumele..... .

.....

Școala .....

.....

.....

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 11 BOTOȘANI
Concurs Județean
START SPRE PERFORMANȚĂ
LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

clasa a V-a – 30 . 05. 2026

Toate subiectele sunt obligatorii.
Se acordă 10 puncte din oficiu.
Timp efectiv de lucru –120 de minute.

Citeşte cu atenţie textul următor, pentru a răspunde cerințelor formulate:

Pe-aici când plouă, plouă îndesat,
Nu ţine ca la noi un ceas ori două,
Că ziua plouă, plouă pe-nserat,
Şi când se crapă iar de ziuă, - plouă.

În faptul zilei, streşinile plâng.
Pădurea stă plouată ca o curcă.
Natura calcă cu piciorul stâng:
Pe-aici când plouă, - plouă, nu se-ncurcă!

Iar când s-arată soarele sărac.
De după nouri, ca să-ţi facă-n ciudă,
N-apuci a scoate nasul din cerdac,
Că până la întoarcere, - te udă.

Există şi răstimpuri când se moaie,
Când parcă nu mai toarnă-aşa, de sus,
Şi cerul câte-oleacă, spre apus,
Se luminează puţintel - a ploaie.

Atunci se cheamă că e timp frumos
(Măcar că tot mai cade-un pic de bură),
Dar fumul din ogeac se lasă-n jos,
Şi porcul umblă tot cu paiu-n gură... (***Plouă*** – George Topârceanu)

1. **ogeac** (forma învechită)**:** hogeag, horn
2. **bură:** burniță, ploaie măruntă și deasă

Subiectul I

Elemente de construcție a comunicării (fonetică, vocabular, morfosintaxă) - 30 de puncte (6X5p.)

1.Precizează pentru următoarele cuvinte subliniate în text câte un sinonim contextual: (un) **ceas; se crapă;** (soarele) **sărac; cerdac; ogeac.**

.....

.....

.....

.....

2. Menționează câte litere și câte sunete au următoarele cuvinte: **ceas; apuci; piciorul; cerul, ogeac.**

.....

.....

.....

.....

3. Identificați patru termeni din câmpul lexical al **naturii** din textul dat**.**

.....

.....

.....

.....

4. Construiește cinci enunțuri cu sensuri diferite ale cuvânului **să facă**.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Indică valorile morfologice (părți de vorbire) ale următoarelor cuvinte: **<u>un</u>** ceas ori **<u>două;</u>** **<u>streșinile</u>;** **<u>a scoate</u>;** (soarele) **<u>sărac</u>;** **<u>te</u>** (udă).

.....

.....

.....

.....

.....

6. Acătuiește două enunțuri în care cuvântul **natura** să îndeplinească funcțiile sintactice de **subiect**, respectiv **atribut** (se poate modifica forma cuvântului, dacă este cazul).

.....

.....

.....

.....

.....

Subiectul al II-lea

Lectură – înțelegere textului – 30 de puncte (3x10 p).

1.Selectează, din text, două figuri de stil diferite și explică înțelesul fiecăreia în câte trei-patru rânduri (30-40 de cuvinte).

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Evidențiază, cu exemple, două trăsături ale textului, care să evidențieze caracterul de operă literară al acestuia.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Alcătuiește o descriere, în proză, de cel puțin 30 de cuvinte, cu aceeași temă ca textul dat, în care să folosești 3 substantive și două verbe din poezie. Subliniază-le!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Subiectul al III-lea – Lectura – Scriere imaginativă – 30 de puncte

Redactează o compunere narativă, de 20-25 de rânduri, în care să povestești o întâmplare petrecută în timpul unei ploi de vară. În compunerea ta trebuie:
- Să alegi un titlu sugestiv;
- Să folosești povestirea;
- Să folosești două figuri de stil diferite;
- Să ai un conținut adecvat cerinței;
- Să te înscrii în limitele de spațiu indicate

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Concursul „START SPRE PERFORMANȚĂ” – 2026

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

BAREM DE EVALUARE ȘI NOTARE – CLASA a V-a

SUBIECTUL I – 30 de puncte (6x5 puncte)

1.Câte un punct pentru precizarea corectă a sinonimului contextual potrivit (un **ceas** –o oră; **se crapă -** se luminează etc.; (soarele) **sărac- slab, firav, palid** etc.**; cerdac** – pridvor, verandă; **ogeac** – coș de fum, horn).
2. Se acordă câte 0,5 puncte pentru notarea corectă a numărului de litere și câte 0,5 puncte pentru notarea corectă a numărului de sunete: **ceas –** 4l și 3s**; apuci –** 5l și 4s**; piciorul** – 8l și 7s**; cerul** – 5l și 5s**; ogeac** – 5l și 4s**.**
3. Selectarea a patru termeni din câmpul lexical al **naturii.** (4 X 1,25 puncte= 5p.)
De exemplu**:** soarele, nouri, cerul, pădurea**.**
4. Alcătuirea a cinci enunțuri cu sensuri diferite ale cuvântului **să facă.** De exemplu: *Carmen vrea să facă un proiect important. (*să realizeze), *Mariei îi place să facă multe calcule*. (să efectueze), *Copiii pot să facă lucruri inedite.* (să creeze), *Oricine știe să facă probleme cu mai multe operații.* (să rezolve) *Tânărul vrea să-și facă o casă.* (să construiască)etc. (câte 0,5 puncte pentru ilustrarea corectă a celor cinci sensuri; câte 0,5 puncte pentru corectitudinea enunțurilor). Se punctează și propozițiile în care verbul este folosit la alte moduri/ timpuri/ persoane.

5. Menționarea valorilor morfologice ale cuvintelor date: (5X1 punct)
un (ceas) ori **două–** numeral cradinal (2X0,5p=1p)**; streșinile –** substantiv comun(1p)**; a scoate –** verb predicativ(1p)**;** (soarele**) sărac –** adjectiv (propriu-zis) (1p)**; ; te** (udă) – pronume personal(1p)**;** .

6. Se acordă câte **2,5 puncte** pentru construirea fiecăruia dintre cele două enunțuri. (0,5p pentru folosirea substantivului *natura;* 1p pentru funcția sintactică cerută; 1p pentru corectitudinea enunțului) De exemplu:
Natura se trezește la viață în anotimpul primăvara. (**subiect**)
Frumusețile din natură ne încântă sufletele. (**atribut substantival prepozițional**)

Subiectul al II-lea – 30 de puncte (3x10 puncte)

1.Selectarea a două figuri de stil diferite. (2x2p = 4 puncte)
De exemplu: „**streșinile plâng”** – personificare
„**Pădurea stă plouată ca o curcă**” – comparație
Explicarea înțelesului acestora (2x3p = 6 puncte)

2. Precizarea trăsăturilor: (2X2p= 4p)
De exemplu: prezintă o lume imaginară, mai apropiată sau mai depărtată de lumea reală; transmite idei, dar mai ales sentimente, într-un limbaj expresiv. (Se punctează orice variantă corectă.)
Exemplificarea trăsăturilor: (2X3p= 6p)
(Se punctează orice variantă corectă.)

3. Respectarea tiparului textual: (4/ 2 puncte);
Folosirea a trei substantive și a două verbe din poezie: (5X0,6p=3p)
Corectitudinea și originalitatea exprimării: 2 p/ 1p
Ortografie, punctuație: 1p

Subiectul al III-lea - 30 de puncte

- Alegerea unui titlu sugestiv	4 puncte
- Folosirea povestirii	6 puncte
- Folosirea a două figuri de stil diferite	2x3 = 6 puncte
- Conținut adecvat/ adecvarea parțială a conținutului	4 puncte/ 2 puncte
- Respectarea precizării privind numărul de cuvinte	2 puncte
- Ortografie, punctuație	5 puncte
-Aspect, lizibilitate	3 puncte